

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«Дніпровська політехніка»

ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра перекладу

ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

З ОСНОВНОЇ ІНОЗЕМНОЇ (АНГЛІЙСЬКОЇ) МОВИ

(граматичні труднощі перекладу)

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

для студентів спеціальності 035 Філологія

Дніпро

2021

*За поданням методичної комісії спеціальності
035 Філологія (протокол № 1 від 31.08.2021р).*

Практика перекладу з основної іноземної (англійської) мови (граматичні труднощі перекладу). Методичні рекомендації до практичних занять для студентів спеціальності 035 Філологія / О.В.Столярська – Дніпро, 2021. – 40 с. – Режим доступу: https://pereklad.nmu.org.ua/ua/hramat_trudn_pereklad.pdf

Автор:

Столярська О.В. – ст. викладач

Методичні матеріали призначені для студентів спеціальності 035 Філологія які здобувають кваліфікаційний рівень бакалавра.

Матеріали стануть у пригоді для практичної роботи студентів під час підготовки з дисципліни «Практика перекладу з основної іноземної (англійської) мови».

Методичні рекомендації складаються з 7 тем. Це – теоретичні і практичні матеріали щодо основних труднощів перекладу науково-технічних текстів, які можуть бути застосовані під час організації практичних занять для підготовки студентів. Мета посібника – ознайомити студентів з основними проблемами і стратегіями їх вирішення під час перекладу науково-технічних текстів для подальшого застосування отриманих навичок на практиці. Ця мета досягається за допомогою схематичного викладу теоретичного матеріалу з використанням функціональних прикладів.

ЗМІСТ

стор.

ПЕРЕДМОВА.....	4
1.Тема 1. Пасивний стан. Вживання і утворення форм пасивного стану.....	5
2.Тема 2. Емфатичні конструкції англійської мови. Особливості їх перекладу.	10
3.Тема 3. Інфінітив. Форми інфінітиву.....	16
4.Тема 4. Дієприкметник. Форми дієприкметника.....	22
5.Тема 5. Герундій. Форми герундія.....	25
6.Тема 6. Умовні речення. Типи умовних речень.....	30
7.Тема 7. Модальні дієслова. Загальні відомості.....	33

ПЕРЕДМОВА

Мета дисципліни «Практика перекладу з основної іноземної (англійської) мови» полягає у підвищенні професійної перекладацької компетенції студентів шляхом ознайомлення з основними питаннями теорії перекладу, а саме тими аспектами граматичних проблем перекладу, які зазвичай виявляються за межами уваги викладачів граматики і в силу цього вимагають спеціального розгляду. Формування вмінь і навичок ідентифікувати граматичні категорії в тексті та адекватно їх відтворювати засобами цільової мови.

Предмет навчальної дисципліни – науково-технічна література.

Наприкінці курсу студент повинен знати:

- норми літературної мови та вміння їх застосовувати у практичній діяльності;
- принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами;

Наприкінці курсу студент повинен вміти:

- використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя;
- здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Тема 1. ПАСИВНИЙ СТАН

Вживання і утворення форм пасивного стану

Стан дієслова – це форма дієслова, яка показує, чи є підмет виконавцем дії або відчуває на собі дію, виражену дієсловом. В англійській мові представлено дві форми стану дієслова – активний і пасивний.

Якщо підмет означає особу або предмет, що чинить дію, то дієслово вживається в формі активного стану.

Якщо підмет означає особу або предмет, що піддається дії з боку іншої особи або предмета, то дієслово вживається в формі пасивного стану.

Активний стан вживається як з перехідними дієсловами, які мають після себе додаток, так і з неперехідними дієсловами, які не можуть мати додаток після себе. Пасивний стан вживається тільки з перехідними дієсловами.

Зверніть увагу на той факт, що в англійській мові є ряд дієслів, які вживаються в формі активного стану, але мають значення пасивного дієслова. До таких дієслів належать: *to read, to sell, to wash, to clean, to peel, to crease, to break, to deform, to wear, to burn* і деякі інші.

Дієслова, які позначають стан особи або предмета, а не дію або процес, не вживаються в пасивному стані. До таких дієслів можна віднести: *to have, to chance, to happen, to seem, to appear, to lack, to become, to fit, to suit, to resemble* і т.д.

Часи пасивного стану утворюються за допомогою допоміжного дієслова *to be* у необхідній видочасовій формі і смислового дієслова у формі дієприкметника минулого часу.

У пасивному стані відсутні форми Future Continuous, Future Perfect Continuous, Present Perfect Continuous, Past Perfect Continuous.

	Simple	Continuous	Perfect
Present	<i>Important subjects are discussed every lunch time.</i>	<i>This matter is still being considered.</i>	<i>The new stadium has been built in London.</i>
Past	<i>The date for the talks was announced.</i>	<i>Every effort was being made to end the strike.</i>	<i>The work had been finished by the end of 1999.</i>
Future	<i>You will be examined by a top consultant.</i>	-/-	<i>In the next ten years, full equality will have been achieved.</i>

Засоби перекладу українською мовою речень у пасивному стані

Переклад українською мовою англійських речень у пасивному стані може викликати складності, тому що в англійській мові існує тільки один спосіб вираження пасивного стану, в той час як в українській мові існує три способи:

- за допомогою дієслова *бути* і короткої форми дієприкметника пасивного стану. Цей спосіб збігається зі способом вираження пасивного стану в англійській мові. Зверніть увагу, що дієслово *бути* в теперішньому часі не вживається.

The model is tested in laboratories. Модель протестована в лабораторіях.

The model was tested in laboratories. Модель була протестована в лабораторіях.

- дієсловами, що закінчуються на - ся.

The experiment is being carried out in our laboratory.

Експеримент проводиться в нашій лабораторії.

- неозначено-особовим зворотом з дієсловом в активному стані в 3-й особі множини.

The goods will be kept in our warehouse.

Товари зберігатимуть на нашому складі.

Іноді речення англійською мовою у пасивному стані можна перекласти двома або всіма трьома способами, в залежності від дієслова в українській мові і контексту.

The goods were examined yesterday.

Товари було оглянуто вчора. Товари оглядалися вчора. Товари оглянули вчора.

Варто звернути увагу на переклад зворотів, що складаються з займенника *it* з дієсловом в пасивному стані – *it is said, it was said, it is reported, it was reported* і т.ін. Подібні звороти можна перекласти як *кажуть, говорили, повідомляють, повідомили*. У таких зворотах *it* виконує роль формального підмета і не має самостійного значення.

It is known that there are rich deposits of coal in that district.

Відомо, що в районі є багаті поклади вугілля.

Вправи на опрацювання:

I. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на способи передачі англійського пасивного стану.

1. The statistical theory has been developed quite recently.
2. The result of the experiment is shown in Fig. 11.
3. Objects with negative stability are called unstable.
4. A supply of hydrogen must be kept in darkness.
5. A similar explanation can be offered for the melting of a solid.
6. Some words may be added about the course of the reaction.
7. At these frequencies oscillation can be prevented.
8. It was found that the substance was radioactive.
9. It has been shown that a number of species produce aminoacids.
10. It is assumed that the derivative has a constant value.
11. It was thought that the cells passed two main phases during their growth.

II. Перекладіть наступні речення, використовуючи зворотний порядок слів:

1. Numerous classifications have been used.
2. A more careful approach is needed.
3. Separate coefficients of viscosity are used to establish stresses.
4. Information on the volume of reservoir is required.
5. The large disagreement between the various published data is discussed.

III. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на непрямий додаток з прийменником *by*:

1. Solar rays are absorbed by the earth's atmosphere.
2. The increase in nucleic acids in the cell has been studied by biochemistry.
3. The growth law of population is determined by a large number of parameters.
4. Cooling is provided by the circulation of water.
5. The typical spontaneous depolarization of these particles was suggested by Bozler in 1948.
6. It was shown by Reynolds (1894) that the effect of the flow was negligible.
7. It was suggested by Fobey that some reactions were of agglutinative character.

IV. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на відмінок додатка:

1. Nobody has been refused a hearing at the conference.
2. The attraction between the molecules is being neglected.

3. The positive particle in the nucleus of the atom was given the name of "proton".
4. Some pressing problems will be discussed at the symposium.
5. Recent discoveries have been greatly assisted by the development of the research technique.
6. Any deduction is usually preceded by a number of experiments and observations.
7. We were informed that a new idea had been advanced at the closing session.
8. More recently some of the results were shown in as amplified form.

V. Перекладіть наступні речення, не забуваючи під час перекладу про місце прийменника:

1. This date will be insisted on.
2. The results of the experiment can be relied upon.
3. The terms were agreed upon.
4. The matter was referred to.
5. The new discovery is being much spoken about.
6. Some of the data obtained cannot be relied upon, others have not been published yet.
7. Many materials now in common use were not even thought of thirty years ago.
8. The quality of the instruments used can be safely relied upon.
9. Old traditions cannot be easily done away with.

VI. Перекладіть наступні речення, обираючи українські дієслова з додатком без прийменника:

1. The changes taking place are not easily accounted for.
2. This sequence of events was brought about by the discovery of radioactivity.
3. These mixtures are referred to as gases.
4. The problem of terminology has not been touched upon here.
5. Newton's laws of motion may be subjected to criticism.
6. The presence of slight traces of hydrogen peroxide in the atmosphere is accounted for by the action of ultraviolet light upon the moist oxygen.
7. For more detailed report the reader is referred to the preliminary notes on the subject.

VII. Перекладіть наступні речення, використовуючи українські дієслова з прийменниковим додатком:

1. Gold is not affected by moisture.
2. The rate of a reaction is influenced by many factors.
3. The symposium was attended by twenty-seven astronomers.
4. Many interesting questions can be answered without a detailed knowledge of the process.
5. Some plants are quickly affected by cold.
6. Character is influenced by heredity and environment.
7. The first discovery was succeeded by many others.
8. The nature of the process will be discussed first and this will be followed by an interpretation of the actual curves.

VIII. Перекладіть наступні речення, підбираючи до англійських перехідних і неперехідних дієслів правильний український еквівалент з прямим або непрямим додатком:

1. The variations are greater than can be accounted for by chance.
2. The significance of the variation should be, if possible, accounted for and explained by the observer.
3. The integration is carried out along the actual temperature-time path which is followed by the system.

4. The progress of the reaction can be followed by measuring the total pressure.
5. He spoke so fast that nobody could follow him.
6. The behaviour of contractive vacuoles has not yet been followed.
7. The problem of pollution was attacked next.
8. Many fixed stars were successfully attacked only in the later years.
9. The effect of plastic deformation has been approached by several investigators.
10. The problem was approached by many researchers.
11. The internal and boundary pressures are differently affected by intermolecular forces.
12. The conditions are not greatly affected by the steam pressure.
13. The working method of science may be dealt with in several ways.
14. The problem of pollution was not even touched on some fifty years ago.
15. The process of polymerization is sometimes referred to as casting.
16. The self-diffusion results are referred to the forces between line molecules.
17. For the list of compounds, a student in chemistry is referred to the last section of the book.

IX. Перекладіть наступні речення:

1. Special attention has been called to the research work.
2. Use is made of a simple model of a molecule.
3. Steps are taken to diminish friction.
4. Account should be taken of the low melting point of this substance.
5. Advantage is often taken of the effect of temperature on solubility.
6. Care is to be taken to remove all the impurities.
7. An attempt was made to measure samples by immediately raising the temperature.
8. Attention was also given to the electron microscopic observations.
9. An effort is made to incorporate the data into the existing model.
10. Emphasis is made on the evolution of the other surface emission methods.
11. It is believed that in many instances the explanations have been clarified.
12. Physicists were compelled to conclude that the discharge from the cathode must consist of a stream of particles of some sort electrically charged.
13. None of the data on plastic state have been presented at the conference.
14. The experimental facts can be explained by this supposition.
15. A discussion of X-ray spectra has been omitted, as it can be found in almost any advanced text on physics.
16. The process of separating or concentrating small amounts of the radio elements may, in general, be very conveniently followed by measurement of the activity.
17. The importance of water to living things is so evident, that it need not be insisted on here.
18. The invention of the nitrogen-filled lamp has been followed by the argon and neon lamps for special purposes.
19. The behaviour of gas stream during expansion is influenced by a variety of circumstances.
20. Many compounds can be decomposed, when they are heated or when they are acted upon by other forms of energy, into simpler compounds or into their constituent elements.
21. The properties of metals are often strongly influenced by even small admixtures of other metals or nonmetals.
22. The presence of slight traces of hydrogen peroxide, in the atmosphere is accounted for by the action of ultraviolet light upon the moist oxygen.
23. From their very nature, charged particles are influenced by electric fields.
24. Many methods for detection of uranium have been proposed for use under various conditions and only a few can be referred to here.

25. Neutron capture by a nitrogen nucleus is sometimes followed by the immediate emission of a proton.
26. The method described above is the most accurate and should be followed.
27. The electrons were pictured as very small charged bodies, which generated the field in free space and conversely were acted upon by forces due to the field.
28. The recognition that isotopes could exist was first forced upon chemists from the study of the radioactive elements.
29. When allowance is made for differences of mass and size some gas mixtures give disproportionately small values.
30. Care must be taken in handling radioactive materials as painful and even dangerous burning may result from prolonged exposure to the rays.
31. Solutions of sulphurous acid always contain sulphates unless care is exercised to exclude air.
32. Care should be taken in the laboratory not to inhale hydrogen sulphide.
33. Steps are taken to increase the production of our plants.
34. There is no doubt that in the course of further development of all sciences extensive use will be made of modern computing machines.
35. Chemical methods of purifying water are given much attention to at present.
36. The rate at which radioactive elements decompose is unaffected by change in t° or by the presence of other elements in combination with the radioactive element.
37. This motion is always present; it is the same for various particles of appropriate size but of different nature, and it is not influenced by outside vibrations of currents in the fluid.

Тема 2. ЕМФАТИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Особливості їх перекладу

Одним з явищ, що викликають труднощі при перекладі, є емфатичні конструкції. Емоційна забарвленість і експресивність текстів створюється різними емфатичними засобами. Будь-яка мова має в своєму запасі ряд засобів, яким відводиться роль посилення, тобто емпізи. В англійській мові емфатичні засоби можна розділити на:

- граматичні, що використовують для цього граматичні засоби;
- лексичні, що використовують для додання висловленню емоційного забарвлення певні лексичні засоби, тобто слова і словосполучення;
- лексико-граматичні, тобто ті, що одночасно використовують лексичні та граматичні засоби.

Найбільш поширеним граматичним засобом вираження емпізи є інверсія. Інверсія (від лат. *Inversio* - перевертання, перестановка) - це порушення нормального порядку слів у реченні. Інверсія може вживатися у ряді випадків.

1. При посиленні і підкресленні значення другорядного члена речення (зазвичай обставини), член речення, що виділяється разом із передуючим йому підсилювальним словом, виноситься наперед і ставиться перед підметом, що призводить до інверсії присудка:

They will realize the importance of his work only in the course of time.

Вони зрозуміють важливість його роботи тільки з часом.

Тут звичайний порядок слів: підмет - присудок - додаток - обставина.

Але: *Only in the course of time will they realize the importance of his work.*

Тільки з часом вони зрозуміють важливість його роботи.

Основні підсилювальні й обмежувальні слова, які можуть викликати інверсію присудка:

<i>only</i>	<i>тільки</i>
<i>not only ... but also</i>	<i>не тільки ..., але також і</i>
<i>so ... that</i>	<i>так ... що</i>
<i>hardly (scarcely) ... when</i>	<i>ледь ... як</i>
<i>no sooner ... than</i>	<i>як тільки</i>
<i>never</i>	<i>ніколи</i>
<i>nowhere</i>	<i>ніде</i>
<i>nobody</i>	<i>ніхто</i>
<i>not until</i>	<i>тільки, тільки тоді, коли</i>
<i>nor</i>	<i>ні; а також ... не, і ...</i>
<i>neither</i>	<i>жоден; а також</i>
<i>neither ... nor</i>	<i>ні ... ні ...</i>

У наступних прикладах присудок складається з двох або трьох частин, причому перша частина присудка стоїть перед підметом, а друга - після нього.

Only in two cases can we find a similar construction.

Тільки в двох випадках ми знаходимо подібну конструкцію.

Only from this point of view is it possible to approach the problem.

Тільки з цієї точки зору можливо підійти до цієї проблеми.

Якщо присудок виражений одним смисловим дієсловом (тобто, коли це дієслово стоїть в Present або Past Indefinite), а виділення обставини вимагає інверсії присудка, то на місце першої частини присудка (перед підметом) ставиться допоміжне дієслово *to do* у необхідному часі, особі і числі.

Only in one paper did we find confirmation of our theory.

Лише в одній роботі ми знайшли підтвердження нашої теорії.

Зверніть увагу, що допоміжне дієслово *do*, що вживається при інверсії присудка, взагалі не перекладається.

2. Для посилення твердження, що виражається присудком у часових формах Present і Past Simple, вживається допоміжне дієслово *to do*, яке в необхідному часі, особі і числі ставиться безпосередньо перед смисловим дієсловом, вживаним у формі інфінітива без частки *to*. Посилення передається українською мовою словами «дійсно», «поза сумнівом», «безумовно», «все-таки», «насправді».

Now I see that she does know the subject well.

Тепер я бачу, що вона дійсно знає предмет добре.

Most authorities agree that catalysts do in some manner combine with the substance or substances upon which their catalytic influence is exerted.

Більшість авторитетних фахівців погоджуються, що каталізатори дійсно якимось чином взаємодіють з речовиною або речовинами, на які поширюється їх каталітична дія.

Інверсія також може стати лексико-граматичним засобом вираження емпізи, коли за допомогою інверсії виділяється один або декілька елементів висловлювання. При перекладі українською мовою емпітичного речення з інверсією можна використовувати або лексичні засоби (слова-підсилювачі), або синтаксичні (зміна структури речення) в залежності від контексту.

Abroad Mr. Bush's priority remains the war on terrorism.

А в зовнішній політиці основним пріоритетом Буша залишається війна з тероризмом.

До деяких інших емпітичних конструкцій англійської мови можна віднести наступні види:

1. Виділення підмета, прямого і непрямого додатків і обставин (емпітична конструкція «*it is... that, which, who, whom*»). Словосполучення «*it is ... that*» вживається для виділення одного з членів речення. Виділений член речення ставиться між двома частинами конструкції, яка за формою являє собою складнопідрядне речення. Конструкція «*it is ... that*» українською мовою не перекладається, вона лише вказує межі виділеної частини речення. В українській мові таким реченням відповідає просте речення, в якому перед виділеним членом додаються підсилювальні слова «*саме*», «*як раз*», «*тільки*» (частіше при виділенні обставини часу), «*лише*»; у реченнях із запереченням – «*зовсім не*», «*зовсім*».

It is language that enables us to communicate with each other.

Саме мова дає нам можливість спілкуватися один з одним.

It is when men begin to use tools for social production that they also begin to speak.

Саме тоді, коли люди починають застосовувати знаряддя для суспільного виробництва, вони починають говорити.

It was the Dutch physicist, Christian Huygens, who first offered an explanation for the phenomena.

Не хто інший, як голландський фізик Крістіан Хуїгенс, перший запропонував тлумачення цього явища.

It is these special properties of sound that are the subject of the present chapter.

Саме ці особливі властивості звуку є темою даного розділу.

Зверніть увагу, що якщо після емпітичного *it is ...* стоїть слово *only* або інше підсилювальне слово, то воно вживається замість «*саме*» при перекладі всього речення.

It was only with the help of a small lantern that we managed to find the box.

Тільки за допомогою ліхтарика нам вдалося відшукати ящик.

2. Ця ж емпітична модель часто вживається з дієсловом в заперечній формі в поєднанні із сполучниками *not till, not until* і, незважаючи на заперечну форму, вона має позитивне значення і зазвичай перекладається українською з використанням підсилювальних прислівників «*тільки після ...*», «*тільки коли ...*».

It was not until Einstein discovered the connection between gravitation and inertia that the mystery Newton could not understand was solved.

Тільки коли Ейнштейн відкрив взаємозв'язок між гравітацією і інерцією, була розгадана таємниця, яку не міг зрозуміти Ньютон.

3. Схожа емпатична модель представляє собою складнопідрядне речення, частини якого співвідносяться між собою як підмет і додаток простого речення: *What ...* [головне речення] *is (was, will be) ...* [підрядне речення].

What is more important for British politics is how the Iraq war eroded faith in Mr. Blair.

Але більш важливим для британської політики є те, як війна в Іраку підірвала віру в пана Блера.

4. Емпатичним так само є речення з подвійним запереченням. При їх передачі українською мовою використовується прийом антонімічного перекладу, тобто заперечне висловлювання на мові оригіналу стає стверджувальним на мові перекладу.

The case is not improbable.

Цей випадок досить ймовірний.

Заперечення *not*, що вживається перед прикметником або прислівником з заперечними префіксами *un-, in-, il-, im-, ir-, dis-* і т.д. має підсилювальне значення, і все словосполучення зазвичай відповідає українському «Цілком, досить, досить + прикметник (прислівник)».

not uncommon

досить звичайний

not infrequently

досить часто

not impossible

цілком можливо

У деяких випадках можливий також переклад «*Не ... не*» («чи не здається неминучим»).

Подібне ж значення має поєднання *not + without + іменник*

It is not without significance that ...

Так само дуже важливо, що ...

Заперечення *not* може поєднуватися з прикметником (діеприкметником або прислівником) заперечного значення, що не має заперечного префіксу. Перекладається це словосполучення так само, як і в першому випадку.

Humour is not missing in his work.

Гумору цілком достатньо в його творі (Його твір написаний не без гумору).

Поєднання *by no means + заперечний префікс + прикметник (прислівник)* в цілому має значення «зовсім не...», але перекладається в залежності від загального стилю речення.

It is by no means unreasonable to compare these data.

Цілком розумно зіставити ці дані.

5. Особливу складність для перекладу становлять речення, у яких заперечення *no* поєднуються з прикметником або прислівником в порівняльному ступені. Для передачі емпатичності в даному випадку найчастіше доводиться перебудовувати речення, відмовлятися від вищого ступеня і вдаватися до лексичної компенсації, додаючи слова-підсилювачі або емоційно забарвлені слова.

The list of world fastest computers includes no machine with a performance of less than 851 gigaflops.

У переліку найшвидших комп'ютерів в світі ви не знайдете жодного з продуктивністю менш 851 гігафлоп.

6. Емпатичними також є заперечні конструкції з певними лексичними супровідниками, наприклад, підсилювальним прислівником *too* перед прикметником або прислівником. В даному випадку емпатичність також перекладається за допомогою прийому лексичного додавання.

The danger of greenhouse effect cannot be too often emphasized.

Необхідно постійно (невпинно) вказувати на небезпеку глобального потепління для людства.

Необхідно враховувати те, що наведені моделі та варіанти їх перекладу не є вичерпними, і способи їх перекладу залежать від контексту і змістовного навантаження того чи іншого тексту або мовлення.

Вправи на опрацювання:

I. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на підсилююче до.

1. The above law does hold.
2. These molecules are too small to be seen, even with the microscope, but strong experimental evidence seems to show that they do exist.
3. The formation of ozone during the electrolysis of water does not change the weight of the gas collected at the positive pole but it does decrease the volume.
4. We were discussing so far what happens to a body when forces do not act on it. Let us now consider what happens when forces do act on it.
5. Though some substances (e. g. sand) seem to be very nearly insoluble, water does dissolve most things to some extent.
6. This field does not affect the forward motion of the electrons but does act upon the transverse motion.
7. Copper does not combine with oxygen when cold, but it does do so slowly when heated.
8. The beta-rays which do pass through the aluminum do not ionize the gas as profusely as do the alpha-rays.
9. Most authorities agree that catalysts do in some manner combine with the substance or substances upon which their catalytic influence is exerted.

II. Перекладіть наступні речення. Вкажіть, чим викликаний зворотній порядок слів.

1. Perhaps nowhere have been achieved better results as in this field of science.
2. Not only does H₂O₂ act as an oxidizing agent but it also acts as a reducing agent.
3. Not until Dalton made his famous discovery did scientists realize the importance of this law.
4. Nowhere can we see such rapid progress as in radio engineering.
5. Not only does chlorine unite with gaseous hydrogen, but it will sometimes take hydrogen from other elements.
6. Only upon the adsorption of larger amounts was the sensitivity again lowered.
7. No sooner has the current started running in one direction than back it comes again.
8. Of great significance, however, is the fact that a few of particles are deflected through large angles.
9. Perhaps never was the making of an important invention shared by so many persons distributed so widely over the world.
10. Carbon dioxide does not burn, nor does it support combustion.
11. The Moon having no atmosphere, there can be no wind, neither can there be any noise, for sound is carried by the air.
12. It is incorrect to say that an element is that which cannot be broken up into anything simpler. Nor can the electron be regarded as a chemical element.
13. The ancients had no knowledge of stellar distances, neither was there then any means by which they could determine them.
14. Hardly had Java been introduced when the advanced manufactures began moving it into the mobile phones.

III. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на подвійне заперечення.

1. The case is not improbable.
2. Mars and Venus have atmospheres not dissimilar to ours.
3. River and lake deposits also not uncommonly contain remains of organisms which inhabited waters.

4. It seems not at all unlikely that many of the lower animal forms also have the power to make a similar distinction.
5. The advances of modern sciences in the production of a wide range of experimental temperatures are thus seen to be not inconsiderable.
6. After some not inconsiderable algebraic transformations the following are obtained which specify the optimum conditions.
7. It is not unwise to provide more than one car for a test drive.

IV. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на емфатичні поєднання *it is ... that (who, which)* і *it is not until ... that*.

1. It is these special properties of sound that are the subject of the present chapter.
2. It was not until about 1911 that a first really successful theory of atomic structure was suggested by Rutherford.
3. It was not until Einstein discovered the connection between gravitation and inertia that the mystery Newton could not understand was solved.
4. Radioactive phenomena occur within the nucleus, and it is here that mass and positive charge resides.
5. A solenoid carrying a current behaves just like a magnet. It was the great French Physicist Ampere who first showed this to be the case.
6. It is just energy which the atom thus yields up that is held to account for the radiation.
7. It was carbon dioxide emission reduction that they were concerned about.

V. Перекладіть наступні речення. Визначте, якими способами в них виділений той чи інший член речення.

1. Not only did the newly discovered electron provide an entity which was assumed to be a constituent of all atoms, but it also provided a natural unit of electric charge.
2. Positrons have only a short period of existence after their formation. It is for this reason that the positive electron had proved so difficult to detect.
3. Incomplete though these figures are, they give more information in several respects than has before been available.
4. Satisfactory as this theory may be in many respects it is far from being probable.
5. Not all substances separate from solution in the crystalline state: for instance, wax dissolves in petrol, but on evaporating the solvent we do not get crystals of wax, nor is glass crystalline.
6. It can only have been the close chemical similarity of zirconium and hafnium which prevented the isolation of the latter by chemical means at a much earlier date.
7. Inserted in the circuit thus created is an instrument, called a galvanometer, diagrammed as a circle with an arrow that will indicate the passage of electric current through it and the two wires.
8. In short, it is practically impossible to design a machine so specialized that it will have value only with respect to the field of application originally intended. Nor is there any computer which is superior to any other computer with respect to every problem.
9. It is from experiments on solubility of gases in liquids that Dalton appears first to have derived direct evidence in favour of this view.
10. The particles of water grow larger as condensation continues and ultimately become rain drops. Not until then do they fall earthward with an appreciable velocity.
11. So slight are the differences between the members of division A and B in the Periodic Table that the division into subgroups is scarcely necessary except for convenience.
12. The value of this mass would not be affected by any systematic error common to all the observations not even by such an error which varied uniformly with the time. Nor would small errors in the adopted elements of the sun have any effect upon result.
13. At first it is only the molecules which terminate the longer paths that are ionized by collisions.

14. Prominent among the confirmations of Einstein's hypothesis is the work related to the "photoelectric effect".
15. The "quant" theory, useful as it has proved itself does not yet possess the assured position of the atomic theory of matter.
16. The values so estimated were not so high as we now know them to be, nor were they always accepted, but recognition of the polymeric nature of proteins is as old as the peptide theory.
17. Not only are perfect crystals an unattainable ideal, but they would be completely useless for most research studies.
18. Indeed, it is not unusual to find evidence of partial melting of the lead bullet on extracting it from the block, especially if the latter be of rather hard and resistant wood.
19. Thus it is known that birds do not keep direction by orientating themselves in the earth's magnetic field, neither apparently, does memorizing the route play an essential part.
20. Neither the existence of nor the location of the local maximum in the flow rate curve can be predicted because the pumping phenomenon is too complex.

Тема 3. ІНФІНІТИВ

Форми інфінітиву

Інфінітив – безособова дієслівна форма, яка називає дію, не вказуючи ні особи, ні числа. Ця дієслівна форма відповідає на питання: що робити? що зробити?

Формальною ознакою інфінітива є частка *to*, яка не має самостійного значення і опускається в наступних випадках:

- після допоміжних дієслів.

We will not carry out the experiment in the laboratory.

- після більшості модальних дієслів, за винятком *have to, ought to, be to*.

Scientists should interpret the results carefully and in an unbiased way.

- після дієслів сприйняття (*to see, to feel, to hear, to notice ...*) і примушування (*to make, to force..*) в структурі складного додатка.

I heard him enter the office.

They will make you obey the rules.

Зверніть увагу на той факт, що якщо дієслово сприйняття або примушування вжито у формі пасивного стану, то інфінітив буде вживатися з часткою *to*.

He was heard to mention the first results of the research. You have been made to obey the rules.

- після дієслова *to let*.

If he calls, let me know.

- після виразів *had better* (краще б), *would rather/sooner* (б, мабуть), *and cannot but* (не можу не).

I cannot but criticize your work.

- у реченнях, що починаються зі слів *why (not)* (чому б (ні)).

Why not come and discuss the problem with the head of the department?

- після слів *than, rather than, but, except*.

Rather than stay here and wait, I will go to work.

Інфінітив має форми часу і стану.

	Active	Passive
Indefinite	<i>to ask</i>	<i>to be asked</i>
Continuous	<i>to be asking</i>	-//-
Perfect	<i>to have asked</i>	<i>to have been asked</i>
Perfect Continuous	<i>to have been asking</i>	-//-

Для адекватного перекладу форм інфінітива необхідно знати, які дії вони виражають.

Форма інфінітиву Indefinite виражає дію, що відбувається одночасно з дією, вираженою дієсловом в особовій формі, або дію, яка належить до майбутнього. В той же час ця форма може виражати дію, неналежно від часу її вчинення.

I am glad to meet you.

Радий познайомитися з вами.

I hope to see you tomorrow at the conference.

Сподіваюся побачити Вас завтра на конференції.

To be proud of the results is very important for any scientist.

Пишатися результатами дуже важливо для будь-якого вченого.

Форма інфінітиву Continuous виражає тривалу дію, що відбувається одночасно з дією, вираженою дієсловом в особовій формі.

He pretended to be looking through the mail.

Він прикидався, що переглядає пошту.

Форма інфінітиву Perfect виражає дію, що передує дії, що виражена дієсловом в особовій формі.

I am glad to have clarified all the issues.

Я радий, що уточнив всі спірні моменти.

Форма інфінітиву Perfect Continuous висловлює довготривалу дію, що передує дії, що виражена дієсловом в особовій формі.

He is known to have been working on this problem for 5 years!

Відомо, що він вже п'ять років працює над цією проблемою!

Тільки для двох форм інфінітиву Indefinite Active та Indefinite Passive існують відповідні форми українською мовою.

to inform

інформувати

to be informed

бути поінформованим

Всі інші форми інфінітива не мають відповідних форм в українській мові, тому вони не можуть перекладатися поза межами речення.

Функції інфінітиву у реченні та особливості перекладу українською мовою наведені в наступній таблиці.

Функція реченні	в	Приклад	Переклад українською мовою	Примітки
Підмет		<i>To be recognized gave her great joy.</i>	<i>Вона відчувала велику радість, коли її впізнавали.</i>	Коли інфінітив має при собі пояснювальні слова, він зазвичай стоїть після присудка.
		<i>It is useless to discuss this question.</i>	<i>Марно обговорювати це питання.</i>	У цьому випадку перед присудком стоїть займенник <i>it</i> .
Частина складеного іменного присудка		<i>Our intention is to charter a steamer immediately.</i>	<i>Наш намір зафрахтувати пароплав негайно.</i>	-
Частина складеного дієслівного присудка: - в поєднанні з модальними дієсловами - в словосполученні з дієсловами, які		<i>You must finish the report by Monday.</i>	<i>Ви повинні закінчити звіт до понеділка.</i>	
		<i>The buyers want to know our terms of payment.</i>	<i>Покупці хочуть знати наші умови оплати.</i>	

<p>без інфінітива не дають повного значення (<i>to begin, to continue, to like, to want, to intend, to hope...</i>)</p> <p>-в сполученні з прикметниками з дієсловом-зв'язкою</p>	<p><i>The cargo is ready to be dispatched.</i></p> <p><i>The bill of lading to be considered proof of the date of shipment.</i></p>	<p>Груз готовий до відправки.</p> <p>Коносамент повинен вважатися доказом дати відвантаження.</p>	<p>У торгових документах інфінітив може вживатися самостійно в функції присудка, що виражає повинність.</p>
<p>Прямий додаток</p>	<p><i>The official opponent asked me to wait a little.</i></p> <p><i>I am happy to hear such pleasant news.</i></p>	<p>Офіційний опонент попросив мене трохи почекати.</p> <p>Радий чути такі приємні новини.</p>	<p>Інфінітив виконує функцію прямого додатку, коли він висловлює дію, що здійснюється не підметом, а додатком. У випадках, коли інфінітив виражає дію, що здійснюється підметом, його функція в реченні - частина складеного дієслівного присудка.</p>
<p>Означення</p>	<p><i>We have no intention to place an order with such an unreliable partner.</i></p> <p><i>The amount to be paid includes the cost of packing.</i></p>	<p>Ми не маємо наміру розміщувати замовлення у такого ненадійного партнера.</p> <p>Сума, що повинна бути сплачена, включає вартість упаковки.</p>	<p>Інфінітив, що означає іменник, нерідко дорівнює за значенням означальному підрядному реченню. Українською мовою такий інфінітив перекладається означальним підрядним реченням з дієсловом, що виражає повинність, а іноді з дієсловом в майбутньому часі. Інфінітив після <i>the first, the second, the last ...</i> дорівнює за значенням означальному підрядному реченню із присудком в тому самому часі, в якому стоїть дієслово в</p>

	<p><i>During the tests he was the first to come to work.</i></p> <p><i>The assistant brought me the report to check.</i></p> <p><i>Our researchers have a good laboratory in which to carry out tests.</i></p>	<p><i>Під час проведення тестів він приходив на роботу першим.</i></p> <p><i>Помічник приніс мені звіт на перевірку.</i></p> <p><i>У наших дослідників є хороша лабораторія, в якій вони можуть проводити тести.</i></p>	<p>головному реченні. Інфінітив в таких ситуаціях перекладається українською мовою дієсловом в особовій формі. Інфінітив у функції означення вживається також щоб визначити ознаку предмета, вираженого іменником або займенником. Перед інфінітивом, що виражає ознаку предмета, може стояти відносний займенник <i>who</i> або <i>whom</i>, якому передуює прийменник. Такі звороти перекладаються українською мовою інфінітивом або підрядним речення з присудком, що виражає можливість.</p>
<p>Обставина: - мети</p> <p>- наслідку (зі словами <i>too, enough</i>)</p>	<p><i>To deliver judgment you should know all the facts and be unbiased.</i></p> <p><i>She is experienced enough to cope with the problem.</i></p>	<p><i>Щоб винести рішення, ви повинні знати всі факти і бути неупередженим.</i></p> <p><i>Вона досить досвідчена, щоб впоратися з проблемою.</i></p>	<p>Інфінітив мети зазвичай перекладається на українську мову за допомогою сполучників <i>щоб, для того щоб</i>. Перед інфінітивом мети можуть вживатися сполучники <i>in order, so as</i>, які також перекладаються як <i>щоб, для того щоб</i>. Так само як і при перекладі інфінітива мети, інфінітив слідства перекладається за допомогою сполучників <i>щоб, для того щоб</i>.</p>

Вправи на опрацювання:

I. Проаналізуйте наступні речення, знайдіть в них присудок, підмет, та обставину. Визначте речення у наказовому способі. Перекладіть речення, звертаючи увагу на функції інфінітива.

1. It has become possible to modify the Periodic Table so as to bring out the structural features more clearly.
2. In order to understand the procedure, consider the following analogy.
3. To ensure that the ampoule will not explode take the precautions stated above.
4. It takes the rays of the sun 8 minutes to get to the Earth.
5. A larger motor takes a long time to get up speed owing to its inertia.

II. Перекладіть наступні речення. Яку функцію виконує інфінітив у цих реченнях? Які слова вказують на цю функцію?

1. Molecules are too small to be seen even with the most powerful microscope.
2. Phosphorus is too active an element to be found free in nature.
3. The surface tension of water is strong enough to let a steel needle float on water.
4. Only the most swiftly moving molecules possess sufficient energy to escape.
5. This substance is so brittle as to be easily ground to a powder.
6. The molecules of water are fitted in between the other molecules or ions of the crystal in such a way as to make the crystal stronger and more stable than it otherwise would be.

III. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на інфінітив у функції обставини мети, слідства і умов, що супроводжують.

1. SO₂ decomposes to yield sulphur and oxygen.
2. It is too early yet to properly weigh the significance of this method.
3. To test the accuracy of the method, prepare a solution of known composition of these acids.
4. The frequency was so high as nearly to equal the frequency of infrared rays.
5. Diamonds are cut, and their faces are ground and polished so as to reflect and refract light beams.
6. The concentration of the reactants is altered in such a manner as to reduce the velocity of the reaction.
7. Occasionally a surface molecule will become so agitated as to break loose from its neighbours and to fly off into the surrounding space.
8. Hydrogen gas reacts with iodine vapour to form hydrogen iodine.

IV. Виконайте граматичний аналіз наступних речень. Перекладіть їх, визначивши функцію інфінітива.

1. To find the mass of the electron was then of prime importance.
2. To be fully effective control must start with the production of raw materials.
3. To explain the pressure of gases and their diffusion, it is generally supposed that all substances are made of very minute particles called molecules.
4. As regards electron spin, Dirac has shown that to postulate «rotational» attributes for the electron does not involve the induction of any additional hypothesis concerning the nature of the elementary particle.
5. To explain this simple fact is not so very easy.
6. To give a true picture of the surrounding matter is the task of natural science.
7. To compare the flow of electricity along a conductor with that of a liquid in a pipe has become familiar.
8. (In order) to understand the phenomenon the laws of motion should be considered.

V. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на інфінітив у функції складеного дієслівного присудка.

1. One way of obtaining hydrogen is to pass electric current through water.
2. Our present concern will be to discuss the information obtained during the flight.
3. The method in use is to smash up the simplest nuclei.
4. The purpose in mind is to get a catalyst to speed up the reaction.
5. The problem has been to solidify the substance under investigation.
6. The difficulty will be to obtain the substance in question.

VI. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на адекватну передачу підмета і присудка.

1. The exact level is hard to calculate.
2. Unfortunately, the thermal conductivity is very hard to determine.
3. The experimental results are few and not easy to interpret.
4. The latest paper by Wittier is rather difficult to understand without adequate knowledge of the theory.

VII. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на інфінітив у функції означення.

1. The solution to be filtered was poured into a vessel.
2. Many ores to be found in this district are of great value to the industry.
3. That method makes use of the low solubility of the substance, a property about to be described.
4. We observed the evaporation of water, a phenomenon to be more fully described later.
5. The explanation will probably be considerably modified in the years to come.
6. The method to be followed is based upon some peculiar properties of these rays.
7. The procedure to be followed depends upon the substance being tested.
8. Here are some more figures to be referred to later.
9. Dalton was the first to deduce scientifically an atomic theory from experimental data.
10. Alpha-radiation was the first radiation to be studied in detail.
11. There was only one signal to be detected.
12. There are some other properties of water to be considered at this point.
13. There is a particular question to be discussed at length.
14. Neutrons serve as particles with which to bombard nuclei.
15. There is not very much experimental data on which to base a decision between these two possibilities.
16. The amount of polonium to be obtained from a uranium mineral can be simply calculated.
17. There are some other groups of compounds to be mentioned.
18. Joule was the first to note definitely this phenomenon.
19. The procedure to be followed in making the acid extractions depends on whether or not starch is present in the mixture.
20. There are only a finite number of wave numbers to characterize electronic states.
21. Polonium was the first of the radioactive elements to be isolated by the chemists.
22. Many methods are available for the preparation of oxygen; the particular method to be employed must be determined by cost and convenience.
23. The most accurate method for determining hydrogen ion concentration makes use of the hydrogen electrode, about to be described.
24. This theory will be adequate for practical applications through centuries to come.
25. The problem to consider next is concerned with the ionization of gases. Gases have the ability to become ionized.

Тема 4. ДІЄПРИКМЕТНИК

Форми дієприкметника

Дієприкметник – неособова форма дієслова, яка має властивості дієслова, прикметника або прислівника. Властивості прикметника дозволяють дієприкметнику виступати означенням до іменника. В таких випадках дієприкметник відповідає дієприкметнику в українській мові.

We visited one of the largest plants producing tractors.

Ми відвідали один з найбільших заводів, який виробляє трактори.

Властивості прислівника дозволяють дієприкметнику виконувати функції обставини, що означає дію, виражену присудком. В таких випадках дієприкметник відповідає дієприслівнику в українській мові.

Standing on the bank of the river, he watched the dockers at work.

Стоячи на березі річки, він спостерігав, як працюють докери.

Властивості дієслова дозволяють дієприкметнику мати додаток, визначатися прислівником.

Signing the agreement, the manager invited the partners to the restaurant.

Підписавши угоду, менеджер запросив партнерів в ресторан.

Signing the papers quickly, the manager hurries to the airport.

Швидко підписавши документи, менеджер поквапився на вокзал.

Також властивості дієслова дозволяють дієприкметнику мати форми часу і дієслова.

	Active	Passive
Indefinite Participle (Participle I)	<i>asking</i>	<i>being asked</i>
Past Participle (Participle II)	<i>-/-</i>	<i>asked</i>
Perfect Participle	<i>having asked</i>	<i>having been asked</i>

Для адекватного перекладу форм дієприкметника необхідно знати, які дії вони виражають.

Форма дієприкметника Indefinite Participle (Participle I) виражає дію, одночасну з дією, яка виражена дієсловом-присудком.

Knowing foreign languages, you can find a good job easily.

Знаючи іноземні мови, ви легко можете знайти гарну роботу.

Knowing foreign languages, you will be able to find a good job easily.

Знаючи іноземні мови, ви легко зможете знайти гарну роботу.

Також ця форма дієприкметника може виражати дію, що збігається із моментом мовлення, незалежно від того, в якому часі стоїть дієслово-присудок.

The manager talking to the secretary returned from a business trip to China.

Менеджер, який розмовляє з секретарем, повернувся з відрядження до Китаю.

Форма дієприкметника Past Participle (Participle II) виражає дію, що має місце звичайно, взагалі, тобто в тих випадках, коли слід було б вжити видочасову форму дієслова Present Simple Passive.

We asked them to send us a catalogue of manufactured goods (goods that are manufactured).

Ми попросили їх надіслати нам каталог вироблених товарів.

Форма дієприкметника Perfect Participle виражає дію, яка передуює дії, що виражена дієсловом-присудком.

Having lived in the country for 7 years he was able to give us advice about doing business there.

Після того, як прожив в країні 7 років, він зміг дати нам раду з ведення бізнесу там.

!!! Слід звернути увагу на те, що попередня дія не завжди виражається формою дієприкметника Perfect Participle. Коли мова йдеться про дієслова сприйняття і руху (*to see, to hear, to come, to arrive, to seize, to look, to turn, etc.*), використовується форма дієприкметника Indefinite Participle (Participle I), щоб передати попередню дію.

Hearing the footsteps, she rose to welcome a visitor.

Почувши кроки, вона піднялася привітати відвідувача.

Функції дієприкметника у реченні

Функції дієприкметника у реченні і особливості їх перекладу українською мовою наведені в наступній таблиці.

Функція в реченні	Приклад	Переклад українською мовою
Означення	<i>They are reconstructing the house built in the 18th century. The white stone house being built near the park is a new building of our Art museum.</i>	<i>Вони реставрують будинок, побудований в 18 столітті. Білокам'яна споруда, що будується у парку, - нова будівля нашого музею образотворчих мистецтв.</i>
Обставина: - часу - причини	<i>When drawing up a contract for the sale of goods it is necessary to give a detailed description of the goods. Having collected all the material, he was able to write a full report on the work of the commission. Having a lot of time we decided to look round the storage building.</i>	<i>Складаючи договір на продаж товару, необхідно дати докладний опис товару. Зібравши весь матеріал (після того, як він зібрав весь матеріал), він зміг написати детальний звіт про роботу комісії. Маючи багато часу (так як у нас було багато часу), ми вирішили оглянути складську будівлю.</i>
- образу дії	<i>Having fulfilled the terms of the contract we refused to admit the claim.</i>	<i>Виконавши (так як ми виконали) умови договору, ми відмовилися визнати претензію.</i>
Частина присудка	<i>The customs officer stood on deck counting the cases. The letters were checked and typed. We have been carrying out the experiment for about a year already.</i>	<i>Співробітник митниці стояв на палубі, рахуючи ящики. Листи були перевірені і надруковані. Ми проводимо експеримент вже близько року.</i>

Вправи на опрацювання:

I. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на функцію дієприкметника в якості означення.

1. Hydrogen is the lightest element known.
2. The substance obtained was thoroughly investigated.
3. The technique employed uses a single probe.
4. The quantity of electricity flowing is directly related to the amounts of material transformed at the electrodes.
5. Everything depends on the proportion of the two substances being distilled.
6. The complexity of the technique involved increased considerably.
7. They were watching the moving particles.
8. The rate of a reaction depends on the specific nature of the substances involved.
9. The substance being investigated contained some admixtures.
10. The processes involved are ionizing collision and atomic excitations.
11. This half life is a characteristic only of the particular nucleus concerned.
12. None of the authors concerned had based his experiment on the method discussed.

II. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на дісприкметникові звороти.

1. Simultaneous translation provided at the conference was excellent.
2. For further details the reader is referred to the paper presented by Brown.
3. We are going to study mechanisms underlying photosynthesis.
4. The knowledge gained on the subject during the past decade is rather important.
5. The calculation depends on the peculiar laws governing the inside of a molecule.
6. This law takes into account forms of energy other than those discussed so far.
7. The first time interval is that taken by the faster ions to travel the distance from the plates, and the second (reckoned from the commencement of the experiment) is that taken by the slower ions.
8. We are now to deal with different kinds of solids those usually implied by the term "normal".
9. Evidence was found indicating that there were large potential irregularities in the energy level throughout the crystal.

III. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на функції дісприкметника.

1. The wavelength so determined will not be exactly accurate.
2. The ions thus formed will be accelerated in the direction towards the cathode.
3. Now it is possible to include cross sections for fission neutrons hitherto unpublished.
4. The solid solution theory explains certain phenomena not otherwise accounted for.
5. Reacting with a base an acid gives rise to a salt and water.
6. Having been warmed to 0° ice began to melt.
7. Having evaluated the data we shall next turn to their interpretation.
8. Having given an indication of the methods used in this type of analysis we must now mention some of the earlier results.
9. Mercury (Hg) is used in barometers, having a great specific gravity.
10. The iodine ion is easily oxidized, being changed to free iodine by many agents.
11. In the B-family gold is the least active, being displaced from its solutions by either silver or copper.
12. Water is the most efficient agent, having a high heat transfer coefficient and a high heat capacity.
13. At point x the temperature began to rise, indicating some change in phase condition.
14. Electricity leaks very slowly through a gas, showing that a few ions are always present to carry it about.
15. The diffusion was found to be usually much less than that for ordinary gases, implying that the ions were either bigger than uncharged molecules, or heavier, or both.

Тема 5. ГЕРУНДІЙ

Форми герундія

Герундій – безособова дієслівна форма, що виражає назву дії та має як властивості іменника, так і властивості дієслова.

Властивості іменника дозволяють герундію вживатися з прийменниками і визначатися присвійними займенниками або іменниками в присвійному відмінку.

He insisted on checking the results once again.

Він наполягав на перевірці результатів ще раз.

We insisted on their chartering a vessel at once.

Ми наполягали на тому, щоб вони негайно зафрахтували судно.

Властивості дієслова дозволяють герундію мати прямий додаток і визначатися прислівником.

I remember discussing the test procedures with the engineer.

Я пам'ятаю, що обговорював процедури випробування з інженером.

We insist on checking the results immediately!

Ми наполягаємо на негайній перевірці результатів!

Завдяки властивостям дієслова герундій має форми часу і стану.

	Active	Passive
Indefinite	<i>writing</i>	<i>being written</i>
Perfect	<i>having written</i>	<i>having been written</i>

Варто зазначити, що в українській мові немає форм герундія, саме тому переклад герундія може викликати труднощі. Форми герундія не слід перекладати поза реченням. Для адекватного перекладу необхідно усвідомлювати дії, які вони виражають.

Герундій у формі Indefinite висловлює одночасну дію з дією, яка виражена дієсловом в особовій формі.

He has no intention of staying.

Він не має наміру залишитися.

Форма герундія Indefinite може вказувати на майбутній час.

We intend shipping the goods in May.

Ми маємо намір відвантажити товари у травні.

Дія, яка не має відношення до часу її виконання, також виражається формою герундія Indefinite.

Loading heavy weights requires attention.

Завантаження важких вантажів вимагає уваги.

Герундій в формі Perfect висловлює дію, яке передує дії, що виражена дієсловом в особовій формі.

He admitted having made the mistake.

Він визнав, що зробив помилку.

!!! Дія, що передує, не завжди виражається формою герундія Perfect. Герундій у формі Indefinite використовується для вираження передування після:

- дієслів *to remember, to excuse, forgive, thank* і деяких інших.

I thank you for participating in our conference.

Дякую Вам за участь в нашій конференції.

- прийменників *on, upon, after, without*.

On receiving the answer of the company we handed all the documents to our legal adviser.

Отримавши відповідь компанії, ми передали всі документи нашому юристу.

Коли дія, що виражена герундієм, здійснюється особою або предметом, якому вона належить, то вживається герундій у формі Active.

We insist on finishing this experiment.

Ми наполягаємо на тому, щоб закінчити експеримент.

Коли дія, що виражена герундієм, відбувається над особою або предметом, до якого вона належить, то вживається герундій в формі Passive.

He hates being told what to do.

Він не любить, коли йому вказують, що робити.

!!! Дія, що здійснюється над особою або предметом, до якого вона належить, не завжди виражається герундієм в формі Passive. У деяких випадках вживається форма герундія Active.

Це відбувається після:

- дієслів *to want, to need, to deserve, to require, to be worth.*

The terms of the contract need clarifying.

Необхідно уточнити умови контракту.

Функції герундія у реченні

Функції герундія у реченні і особливості їх перекладу українською мовою наведені в наступній таблиці.

Функція в реченні	Приклад	Переклад українською мовою	Примітки
Підмет	<i>His going on an expedition surprised everybody.</i> <i>His having been sent to the North was unexpected to us.</i> <i>Is it any good doing it?</i>	<i>Те, що він їде в експедицію, здивувало всіх.</i> <i>Те, що його відправили на Північ, було несподіваним для нас.</i> <i>Чи варто робити це?</i>	Герундій, що виконує функцію підмета, може стояти після присудка. У таких випадках перед присудком вживається займенник <i>it</i> .
Частина складеного іменного або дієслівного присудка (після дієслів <i>to begin, to start, to go on, to continue, to stop, to finish</i>)	<i>The negotiations are still far from being ended.</i> <i>His hobby is playing chess.</i> <i>We began talking about the position of the rubber market.</i>	<i>Перемовини ще аж ніяк не закінчені.</i> <i>Його улюблене заняття - грати в шахи.</i> <i>Ми почали розмовляти про становище ринку каучуку.</i>	У подібних випадках може вживатися і інфінітив, як у прикладі: <i>His hobby is to play chess.</i> У подібних випадках після дієслів <i>to begin, to start, to finish</i> і деяких інших може вживатися і інфінітив. <i>We began to talk about the position of the rubber market.</i>

<p>Додаток: - прямий (після дієслів <i>to like, to need, to remember, to prefer, to enjoy, to mention, to mind, to be busy</i> і деяких інших)</p> <p>- непрямий (після прикметника / дієслова з прийменником, наприклад, після <i>to accuse of, to object to, to succeed in, to insist on, to get used to, to be proud of, to be fond of, to be afraid of</i> і деяких інших)</p>	<p><i>He hates being asked about it.</i></p> <p><i>I remember having put the report on the desk.</i> <i>We insisted on being informed of the next scientific conference.</i></p> <p><i>He felt satisfaction in helping us.</i></p> <p><i>I am proud of having won the award.</i></p>	<p>Він дуже не любить, коли його про це питають.</p> <p>Я пам'ятаю, що поклав звіт на стіл. Ми наполягали, щоб нам повідомили про наступну наукову конференцію.</p> <p>Він відчував задоволення від того, що допоміг нам. Я пишаюся, що отримав нагороду.</p>	
<p>Означення (завжди з прийменником після ряду абстрактних іменників, наприклад, <i>idea of, way of, interest in, reason for, hope of, importance of, necessity of, objection to</i> і деяких інших)</p>	<p><i>A thermometer is an instrument for measuring temperature.</i></p> <p><i>The proposal for reducing the working week is now being discussed.</i></p>	<p>Термометр це прилад для вимірювання температури.</p> <p>Пропозиція щодо скорочення робочого тижня зараз обговорюється.</p>	<p>Герундій в функції означення перекладається інфінітивом, іменником з попереднім прийменником або підрядним реченням, що починається словами: «про те, щоб», «того, щоб», «до того, щоб» та ін.</p>
<p>Обставина: - часу після прийменників <i>on (no, після), upon (no, після), after (після), before (перед), in (в той час як; при)</i></p> <p>- причини після прийменників <i>for (за), through (через), owing to (завдяки, через)</i></p> <p>- способу дії після прийменника</p>	<p><i>On finding that the engine was working badly, the pilot was obliged to land.</i></p> <p><i>We are obliged to you for sending us the latest market reports.</i></p> <p><i>We were able to discharge the boat in</i></p>	<p>Виявивши, що мотор працює погано, льотчик був змушений приземлитися.</p> <p>Ми дякуємо вам за те, що ви надіслали нам останні звіти з ринку.</p> <p>Ми спромоглися розвантажити човна</p>	

<p><i>by (шляхом, за допомогою)</i></p>	<p><i>24 hours by using a powerful crane.</i></p>	<p><i>за 24 години за допомогою потужного крану.</i></p>	
<p>- супутніх обставин після прийменників <i>besides (крім), instead of (замість), without (без), apart from (крім)</i></p>	<p><i>He left the conference room without saying a word.</i></p>	<p><i>Він вийшов з конференц-залу, не сказавши ні слова.</i></p>	
<p>- мети після групових прийменників <i>for the purpose of, with the object of, with a view to (з метою, для того щоб)</i></p>	<p><i>A delegation from Iran arrived in Minsk with the object of conducting trade negotiations.</i></p>	<p><i>До Мінська прибула делегація з Ірану для ведення торгових переговорів.</i></p>	<p>Для вираження мети герундій після групових прийменників використовується головним чином в офіційній мові; зазвичай в подібних ситуаціях вживається інфінітив. <i>A delegation from Iran arrived in Minsk to conduct trade negotiations.</i></p>
<p>- умови після прийменників <i>without (без), in case of, in the event of (у разі якщо), subject to (за умови)</i></p>	<p><i>This offer is made subject to receiving your confirmation within 10 days.</i></p>	<p><i>Це замовлення буде виконано за умови отримання вашого підтвердження протягом 10 днів</i></p>	

Вправи на опрацювання:

I. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на герундій у функції підмета.

- Falling is a case of motion at constant acceleration.
- Measuring resistance is necessary in many experiments.
- Heating copper wire from 0 to 100° increases its resistance about 40%.
- Dividing the total charge by the number of ions in the cloud gives the charge of each

ion.

II. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на герундій у функції прямого додатку.

- It is worth while discussing this phenomenon.
- There is one more point worth mentioning.
- It is no use searching for another approach.
- It is no good arguing about this issue.
- The motor went on running.
- We cannot help acknowledging the importance of this statement.
- Would you mind answering one more question?
- In spite of his words I could not help feeling excited.

9. It seems to me the case is not worth mentioning.
10. Go on demonstrating your slides.
11. Avoid mixing these two substances.
12. This paper is worth reading.
13. I can't help regretting it.
14. He had to give up experimenting.
15. The ammeter stopped working because the coil was short-circuited.
16. One cannot keep dividing matter without reaching the stage when further subdivision is impossible.
17. A phosphorescent material is able to continue glowing in the dark.
18. Hardness is the ability of withstand being dented or stretched.
19. The ability of a solid to resist being altered in shape is termed rigidity.

III. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на герундій у функції непрямого додатку.

1. Catalysts aid in accelerating reactions.
2. I think of trying another approach.
3. The droplets are capable of being photographed.
4. He succeeded in obtaining reliable results.
5. The book aims at acquainting the readers with modern achievements in astrophysics.
6. Calcium and sodium are alike in being very soft.
7. Selenium and tellurium resemble sulphur in presenting a number of allotropic forms.
8. Archimedes is credited with applying huge lenses.
9. Silicon resembles carbon in forming a series of volatile hydrates.

IV. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на герундій в функції обставини.

1. A metal in reacting is often oxidized.
2. In making observations extreme care to avoid errors is necessary.
3. The expansive force of water in freezing is enormous.
4. On standing for some weeks the uranium solution gradually regains its initial activity.
5. Upon being heated to a high temperature many metallic compounds are decomposed.
6. Phosphine is prepared by heating white phosphorus in a concentrated solution of sodium hydroxide.
7. Sulphur is hardened by being mixed with copper.
8. Phosphorus burns in chlorine without being lighted and gives rise to a compound called phosphorus chloride.
9. Most precipitates may be ignited without drying if proper precautions are not taken.
10. Metals cannot be dissolved without being changed into new substances.

V. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на герундій у функції означення.

1. The device has the merit of being suitable for many purposes.
 2. There is no necessity of making any corrections.
 3. Out purpose is to calculate the chance of the electron passing over the distance x .
 4. The independent particle model has the advantage of possessing a high degree of physical visuality.
 5. The observed intensity of the radiation thus emitted depends on the probability of there being an electron in the upper level of the transition.
 6. There is some reason for questioning this assumption.
 7. He had early opportunity of becoming well acquainted with experimental work.
- We have no way of selecting particular enzymes that are likely to reveal effects of gene dosage.

Тема 6. УМОВНІ РЕЧЕННЯ

Типи умовних речень

Умовними реченнями називають складнопідрядні речення, в яких в підрядному реченні вказується умова, а в головному реченні – наслідок, що виражає результат цієї умови. І умова, і наслідки можуть належати до теперішнього, минулого і майбутнього часу. Підрядні речення умови найчастіше вводяться сполучниками *if (якщо), in case (у разі, якщо), suppose (that) (припустимо, що), on condition (that) (за умови, що), provided (that) (за умови, що), unless (якщо ... не), but for (якщо б не)*.

Загальноприйнято ділити умовні речення на типи в залежності від того, який ступінь ймовірності виражає конструкція. Вживання конкретного типу умовного речення цілком залежить від того, як мовець ставиться до переданих їм фактів. Умовні речення в англійській мові бувають чотирьох типів: 0, 1, 2, 3.

В англійській мові умовні речення мають ряд особливостей, які необхідно враховувати для їх правильного перекладу. Розглянемо основні типи таких речень.

Основні дані щодо всіх чотирьох типів умовних речень наведені в наступній таблиці.

	Відноситься до ...	Реальна/ нереальна умова	Підрядне речення	Головне речення	Примітки
0	теперішнього, майбутнього	реальна умова	<i>If you heat ice, it melts. Якщо нагрівати лід, він тане. Present Simple</i>	Present Simple	Цей тип описує універсальні ситуації, найпростіший приклад цього типу умовних речень – явища природи або закони фізики.
1	теперішнього, майбутнього	реальна умова	<i>If he comes, tell him to wait in the workshop. Якщо він прийде, скажи йому почекати в майстерні. If I have finished the report, I will let you know. Якщо я закінчу звіт, я дам тобі знати. Present Simple, Present Continuous, Present Perfect.</i>	Future Simple, наказовий спосіб, модальні дієслова у формі теперішнього часу (<i>can, should, may ...</i>)	Даний тип умовних речень не можна плутати з підрядними додатковими реченнями, в яких також може бути використаний сполучник <i>if</i> . У підрядних додаткових реченнях ми можемо вжити часи групи Future, якщо того вимагає зміст речення. <i>He asks if the tests will have been finished by October, 2.</i>
2	теперішнього, майбутнього	нереальна умова	<i>If I knew the password, I would copy files from this laptop.</i>	Future Simple in the Past (<i>would do</i>), Future	Зверніть увагу на той факт, що в українській мові «бу» вказує на те,

			<i>Якби я знав пароль, я б скопіював файли з цього ноутбука.</i> Past Simple, Past Continuous	Continuous in the Past (<i>would be doing</i>), модальні дієслова у формі минулого часу (<i>could, might</i>)	що умова є нереальною, нездійсненою.
3	минулого	нереальна умова	<i>If you had warned me about the ganger, I would not have participated in this competition.</i> <i>Якби ти попередив мене про небезпеку, я б не брав участі в цих змаганнях.</i>	Future Perfect in the Past (<i>would have done</i>), модальні дієслова з перфектним інфінітивом (<i>could have done</i>)	Зверніть увагу, що даний тип умовних речень є єдиним, де нереальна умова відноситься до минулого часу, а значить, виконанню не підлягає жодним чином.

Вправи на опрацювання:

I. Перекладіть наступні умовні речення в залежності від форми присудка в головному реченні.

- If the model fits well, the observed data will be correct.
- One will easily calculate the volume, if he knows the dimensions of the body.
- Unless computer techniques had been developed, space research would have never made such great progress.
- If the life had come to the so-called equilibrium, it would never have progressed beyond the amoeba.
- A valuable contribution would be made, if considerable efforts were devoted to the theoretic examination.
- Unless the widening were small, this spectrum would not be very faint compared with others.

II. Перекладіть наступні речення в залежності від форми присудка в головному і підрядному реченнях.

- It would be worth while investigating the substance mentioned, provided we could get it in sufficient quantity.
- Unless the cathode C is water cooled, it will overheat and emit gases.
- If a compass needle were sensitive enough, it would swing back and forth as the waves went on.
- But for space meteorological stations we would not be able to observe the formation of hurricanes.
- Provided one knows the rate of the emission, one can determine the range of the particles.
- If the results of their molecular weight determination had been accredited, the concept of giant molecular structures might have been established long before the 1930 s.
- On Venus were it not for the horrid humid climate, we should probably feel quite at home.
- If atomic nuclei contain electrons, their charges should be always whole multiples of the electronic charge.

9. Providing that a profound change was to occur, slip ought to take place along the direction of maximum stress.
10. When an object is dropped it seems to go faster at least if it be large and massive.
11. If the neutron and proton had the same mass, and if the Coulomb energy were completely negligible, there should be a definite correlation between the energy levels of isobars.

Тема 7. МОДАЛЬНІ ДІЄСЛОВА

Загальні відомості

Модальні дієслова є одним із засобів вираження ставлення мовця до змісту висловлювання. Модальними називаються дієслова, що виражають не дію, а ставлення до неї: можливість, необхідність, здатність, імовірність і т. д. вчинення дії, вираженої інфінітивом смислового дієслова, що слідує за модальним. До них належать такі дієслова: *can, may, must, have to, be to, ought to, should, need*.

У порівнянні зі смисловими дієсловами модальні дієслова мають ряд особливостей:

- модальні дієслова не вживаються без смислового дієслова. Смислове дієслово після модальних дієслів стоїть в інфінітиві без частки *to*, за виключенням дієслів *have to, be to, ought to*.

- модальні дієслова в поєднанні зі смисловими утворюють складний дієслівний присудок.

The steamer can be discharged tomorrow.

Пароплав можна розвантажити завтра.

- модальні дієслова не змінюються за особами і числами, тобто в третій особі однини не мають закінчення *-s (-es)*. Виняток становить дієслово *have to*.

All this must be changed.

Все це потрібно змінити.

- питальну і заперечну форму модальні дієслова утворюють самостійно без допоміжних дієслів. Виняток становить дієслово *have to*.

You need not be nervous about it.

Вам не потрібно нервувати через це.

- модальні дієслова не мають форм інфінітива, дієприкметника, герундія.

- модальні дієслова не мають форм майбутнього часу.

- більшість модальних дієслів мають декілька значень.

The head of the department can speak English and German.

Керівник відділу вміє розмовляти англійською та німецькою.

Can you help me?

Не могли б ви допомогти мені?

The burden will fall on me but I can carry it.

Весь тягар ляже на мене, але я можу винести його.

Can it be 5 o'clock already?

Невже вже 5 годин?

Основні значення модальних дієслів

Адекватний переклад речень із модальними дієсловами вимагає глибоких знань всіх можливих значень модальних дієслів, а також відтінків, які може мати одне значення, виражене різними модальними дієсловами.

Основна інформація про модальні дієслова і їх значення наведена в наступній таблиці.

Модальне дієслово	Значення	Приклад	Примітки
Can/could	розумова здатність	<i>I can speak English.</i> <i>Я можу розмовляти англійською.</i>	
	фізична здатність	<i>Children at this age can walk.</i> <i>У цьому віці діти можуть ходити.</i>	
	об'єктивно існуюча можливість	<i>The machine-tool can be stopped at any moment.</i> <i>Станок можна зупинити у</i>	

	<p>дозвіл</p> <p>прохання</p> <p>здивування, сумнів</p>	<p><i>будь-який момент.</i> <i>You can finish the report tomorrow, as it is not so urgent.</i> <i>Ви можете закінчити звіт завтра, так як це не так терміново.</i> <i>Can you look through these documents?</i> <i>Чи не могли б Ви переглянути ці документи?</i> <i>He could not have overlooked such a serious mistake.</i> <i>Не може бути, щоб він пропустив таку серйозну помилку.</i></p>	<p>У заперечній формі дієслово має значення заборони. <i>Could</i> висловлює більш ввічливе прохання.</p>
May/might	<p>можливість, існуюча завдяки об'єктивно існуючим обставинам</p> <p>дозвіл</p> <p>прохання</p> <p>припущення, сумнів</p>	<p><i>You may order a ticket by the Internet.</i> <i>Ви можете замовити квиток через інтернет.</i></p> <p><i>You may go home now.</i> <i>Тепер Ви можете йти додому.</i></p> <p><i>May I come in?</i> <i>Я можу увійти?</i></p> <p><i>He may have got the capacitor he needed.</i> <i>Він, можливо, дістав конденсатор, який був йому потрібен.</i></p>	<p>Це значення зустрічається тільки в стверджувальних реченнях. <i>May</i> використовується у більш формальних випадках, ніж модальне дієслово <i>can</i>. <i>Might</i> висловлює більш ввічливе прохання. <i>May/might</i> використовуються в більш формальних випадках, ніж модальне дієслово <i>can</i>. <i>Might</i> висловлює менший ступінь можливості здійснення дії, аніж <i>may</i>.</p>

Must	<p>Обов'язок, необхідність здійснення дії через певні обставини.</p> <p>Обов'язок, необхідність здійснення дії обумовлені думкою мовця, а не законом.</p> <p>Наполеглива рада, заборона обґрунтоване припущення, високий ступінь ймовірності</p>	<p><i>If the roads are not used, they still must be paid by the people who are within the county.</i></p> <p><i>Навіть якщо дороги не використовуються, за них все одно треба платити людям, які приписані до округу.</i></p> <p><i>You must consult our software specialist.</i></p> <p><i>Вам необхідно проконсультуватися з нашим фахівцем з програмного забезпечення.</i></p> <p><i>You mustn't smoke in a non-smoking compartment.</i></p> <p><i>Не можна палити в купе для непалячих.</i></p> <p><i>Rigidity in this new structure must have been as essential as strength for bending under load may lead to a loss of control.</i></p> <p><i>Жорсткість в цій новій конструкції, цілком ймовірно, також істотна, як і міцність, так як вигин під навантаженням може призвести до втрати керування.</i></p>	<p>Відсутність необхідності вчинення дії виражається модальними дієсловами <i>need, have to</i> в заперечній формі. <i>Must</i> не вживається в таких випадках.</p>
Have to	<p>обов'язок, необхідність здійснення дії, зумовлені певними обставинами, законом</p> <p>відсутність необхідності вчинення дії</p>	<p><i>Our engineers had to solve many complicated practical problems to reduce wear in machinery.</i></p> <p><i>Нашим інженерам довелося вирішити багато складних практичних завдань, щоб зменшити знос в машинах.</i></p> <p><i>You don't have to explain the details.</i></p> <p><i>Немає необхідності вдаватися в деталі.</i></p>	<p>Це значення можливе тільки в заперечних реченнях.</p>

Be to	<p>необхідність здійснення дії в силу попередньої домовленості, наперед наміченого плану наказ</p> <p>заборона</p> <p>запит подальших вказівок</p>	<p><i>The new program is to be implemented without delay.</i> <i>Нова програма повинна бути впроваджена без затримки.</i></p> <p><i>You are to report to the head of the department.</i> <i>Ви повинні підкорятися керівникові відділу.</i></p> <p><i>She is not to appear here!</i> <i>Їй не слід тут з'являтися!</i></p> <p><i>Are we to leave or to stay here?</i> <i>Нам піти або залишитися тут?</i></p>	
Should	<p>рада, суб'єктивна необхідність здійснення дії</p> <p>докір, осуд</p> <p>здивування, обурення, нерозуміння</p> <p>високий ступінь ймовірності здійснення дії в майбутньому</p>	<p><i>The instructions should be written in clear language.</i> <i>Інструкції потрібно писати зрозумілою мовою.</i></p> <p><i>This line should have been put into operation long ago.</i> <i>Цю лінію давно слід було б пустити в експлуатацію.</i></p> <p><i>How should I know?</i> <i>А звідки мені знати?</i></p> <p><i>We should scoop the other firms by making such a good offer for the contract.</i> <i>Ми обійдемо інші фірми, подавши таку хорошу заявку на тендер за цим контрактом.</i></p>	<p>Для вираження цього значення необхідний Perfect Infinitive основного дієслова, який вказує на те, що дія була бажаною, але вона не була виконана. Це значення можливо тільки в емоційно забарвлених питальних реченнях, що починаються зі слів <i>why, how</i>.</p>

Ought to	моральна необхідність здійснення дії докір, осуд	<i>I suppose I ought to confiscate it, but I hate to treat an officer in that way.</i> <i>Я вважаю, мені слід було б конфіскувати це, але я терпіти не можу так поводитися зі службовцем.</i> <i>They ought to have paid more attention to the problem of fuel consumption.</i> <i>Їм слід було б приділити більше уваги проблемі витрати палива.</i>	Для вираження даного значення необхідний Perfect Infinitive основного дієслова, який вказує на те, що дія була бажаною, але вона не була виконана.
Need	необхідність здійснення дії відсутність необхідності здійснення дії докір, осуд	<i>You need remind me of it.</i> <i>Вам треба нагадати мені про це.</i> <i>I need not tell you how important that is.</i> <i>Мені не потрібно говорити вам як це важливо.</i> <i>You need not have told him about that.</i> <i>Вам необов'язково було йому це говорити.</i>	Це значення можливе лише в заперечних реченнях. Для вираження цього значення необхідна заперечна форма модального дієслова і Perfect Infinitive основного дієслова.

Вправи на опрацювання:

I. Перекладіть наступні речення, пояснюючи вживання і значення дієслів **should** і **would**:

- It is essential you should know that this solution fumes slightly in air.
- It should be emphasized that amorphous sulphur does not crystallize at all.
- One should always dilute sulphuric acid by pouring it into a large excess of water.
- The preparation of highly purified tellurium requires that more time and labour should be spent than is the case with sulphur and selenium.
- From the requirements of the theory of Bohr it is to be anticipated that the theory would be more accurate the higher the speed of the particle.
- If the entire Earth were covered by ocean, high and low tides would follow one another at regular intervals in response to the rotation of the Earth and the revolution of the Moon.
- Formerly weather forecasts would base almost exclusively on data secured from the air close to the Earth.
- In the absence of dust, the air would become supersaturated with water and clouds and rain would be unlikely to form.
- It is natural that aluminium should receive a great amount of attention from research workers with a view to improving the mechanical properties of the metal.

10. The kinetic theory and the corresponding molecular theory of liquids and gases have been of great service in helping to form mental pictures of many processes which would be otherwise too difficult to understand.

II. Перекладіть наступні речення, звертаючи увагу на дієслова may, might, could, ought:

1. In general solids may be good conductors or poor.
2. Of course the ancients did not know why amber could attract the light objects.
3. This substance might be an insulator or a conductor.
4. Let us picture what ought to happen provided there were a conducting wire between two points of unequal potential.
5. From the reservoir the water was directed through a channel to some point where it could fall through steel pipes.
6. In order that the compound might be used it had to be purified.
7. However, that might be, the repair was ordered to be executed.
8. Important as this question may be in itself, the debate on the subject went far beyond its original bounds.

III. Перекладіть наступні речення:

1. If we had a really pure insulator it could not be heated.
2. Earth behaves as though the attractive force were acting at its centre.
3. It is of interest to inquire whether a radioactive charge should be classed as chemical in character or not.
4. No fuel would burn in an atmosphere deprived of its oxygen.
5. The early alchemists searched for a fluid which would dissolve gold.
6. The chemistry of radium resembles that of barium as we should expect from the position of these two elements in the Periodic Table.
7. If the distance to the star be known, its candle power can be judged from its apparent brightness.
8. There are many reactions which the chemist would like to speed up; there are other reactions which we should like to retard.
9. Should the anode grow too hot you must decrease the power of the transmitter.
10. In view of the recent discovery of the positron, one might suspect that these particles are extremely rare in nature. Such is by no means the case.
11. The purest natural water is rain. Chemists, however, would hardly consider it as being really pure.
12. First of all, it should be emphasized that atoms and molecules are infinitely small, so small that it is really impossible for us to appreciate their masses.
13. The velocities are greatest in solids, which is what one would expect since their elasticities are normally higher than those of liquids or gases.
14. In order that a compound be in the large group of substances termed acids, it must have the following properties.
15. A gas in the normal state conducts electricity to as light extent, however small the electric force may be.
16. Faraday stated as one of the laws of electrolysis that the mass of the substance liberated at an electrode would be directly proportional to the quantity of electricity sent through the solution.
17. One should carefully observe the definitions above given of the words force, energy and power as any want of clearness of ideas is fatal to an exact knowledge of physical facts.
18. One of the most remarkable features of a seam of coal, whatever its geological age may be, and in what ever part of the world it may occur is its purity.
19. If the neutron and proton had the same mass, and if the Coulomb energy were completely negligible, there should be a definite correlation between the energy levels of isobars.

20. Should the contents of this volume prove of any assistance to others in enabling them to proceed with the study of more advanced treaties, the author will feel amply rewarded for his task.

Методичне забезпечення
Столярська Олена Вікторівна

ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ
З ОСНОВНОЇ ІНОЗЕМНОЇ (АНГЛІЙСЬКОЇ) МОВИ
(граматичні труднощі перекладу)
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
для студентів спеціальності 035 Філологія

Електронний ресурс

За редакцією укладача